

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2110/13
9. октобра 2013. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

1531

На основу члана 45. став 3. Закона о средствима за заштиту биља ("Службени гласник Републике Српске", број 52/10) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

П РА В И Л Н И К

О НАЧЕЛИМА ДОБРЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРАКСЕ, ИНТЕГРАЛНЕ ЗАШТИТЕ БИЉА И ДУЖНОСТИМА КОРИСНИКА СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА

Члан 1.

Овим правилником прописују се начела добре пољопривредне праксе, дужности корисника средстава за заштиту биља (у даљем тексту: корисник) у погледу правилне употребе средстава за заштиту биља, детаљнији услови у погледу стручног оспособљавања корисника средстава за заштиту биља, као и садржај и начин провјере знања из области средстава за заштиту биља.

Члан 2.

Појмови употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

а) третирање је свака примјена средстава за заштиту биља, на биљним производима, на земљишту и уношењем у земљиште или објектима, ради заштите биља или биљних производа од штетних организама, ради уништавања нежељеног биља и биљних дијелова, као и задржавања или спречавања нежељеног раста биља, укључујући и примјену на непољопривредним површинама,

б) корисник је свако правно лице, предузетник и физичко лице које користи средство за заштиту биља за обављање своје дјелатности, укључујући оператере, техничаре, запослена и samozапослена лица у пољопривреди, али и у другим секторима,

в) нехемијске методе представљају алтернативне методе у односу на примјену средстава за заштиту биља које се користе за заштиту здравља биља, сузбијање и контролу штетних организама на основу агротехничких, физичких, механичких или биолошких мјера за сузбијање,

г) добра пракса у заштити биља је пракса при којој је избор, доза и вријеме третирања средством за заштиту биља на датом биљу или биљним производима у складу са одобреним условима примјене, да би се обезбједила прихватљива ефикасност са минималном потребном количином средстава за заштиту биља, узимајући у обзир локалне услове и могућност примјене одговарајућих агротехничких и биолошких мјера контроле,

д) површинске воде су копнене воде, изузев подземне воде; бочате (прелазне воде) и обално море које у погледу хемијског састава укључују и територијално море,

ђ) подземна вода је вода испод земљине површине у засићеној зони у директном контакту са земљиштем или дубљим слојевима земљишта,

е) обука корисника представља основно и напредно стручно усавршавање и оспособљавање корисника из области средстава за заштиту биља и

ж) вршилац обуке су установе које су овлашћене за вршење обуке корисника.

Члан 3.

Дужности корисника средстава за заштиту биља, у погледу правилне употребе средстава за заштиту биља, дијеле се на опште и посебне.

Члан 4.

Опште дужности корисника су:

а) да средства за заштиту биља примјењује у складу са Законом о средствима за заштиту биља (у даљем тексту: Закон) и подзаконским прописима донесеним на основу Закона и у складу са овим правилником,

б) да може примјењивати средства за заштиту биља уколико су регистрована, односно ако је издата дозвола за истраживачке, односно развојне сврхе и посебна дозвола или дозвола за проширење употребе у складу са Законом,

в) да приликом примјене средстава за заштиту биља мора поштовати и прописе који уређују заштиту вода, заштиту животне средине, безбједности на раду, збрињавање отпада и јавног реда,

г) средства за заштиту биља примјењују се у складу са упутством за употребу, узимајући у обзир наводе, упозорења, обавјештења и ограничења или забране на етикети,

д) средства за заштиту биља могу се примјењивати на гајеним биљкама само у прописаној дози, укључујући и концентрацију у одређеном периоду у складу са упутством за употребу и

ђ) примјена средстава за заштиту биља мора бити изведена на начин који спречава заношење на сусједна земљишта или гајене биљке, узимајући у обзир правац и брзину вјетра.

Члан 5.

Корисник је дужан да поштује прописани најмањи период који треба да прође од примјене средстава за заштиту биља до:

а) сјетве или садње гајене биљке која се третира,

б) сјетве или садње наредне гајене биљке у плодореду и допуштања уласка људи или животиња на третирану површину (радна каренца),

в) бербе, жетве, косидбе, вађења из земљишта и прераде ускладиштенних пољопривредних производа или пуштања домаћих животиња на испашу (каренца) и

г) употребе или конзумирања производа.

Члан 6.

(1) Корисници који врше примјену средстава за заштиту биља дужни су:

а) урадити припрему раствора прије третирања, збрињавање остатака раствора након третирања и прања уређаја за примјену средстава за заштиту биља на начин који не угрожава здравље људи и животну средину,

б) носити одговарајућу заштитну одјећу, посебно рукавице, комбинеzon, гумене цизме и заштиту за лице или сигурносне наочаре приликом мијешања, пуњења, примјене и прања уређаја за примјену, осим у случају када је изложеност средствима за заштиту биља којим се третира на одговарајући начин ријешена дизајном и изградом самог уређаја за примјену или додавањем посебних заштитних дијелова на такве уређаје,

в) испуњавати услове у погледу стручног оспособљавања и примјењивати средства за заштиту биља одговарајућим уређајима за примјену,

г) при третирању у ноћним сатима у близини насеља поштовати одредбе прописа који уређују јавни ред и мир,

д) прије примјене средстава за заштиту биља, за средства за заштиту биља за која је рјешењем о регистрацији прописана обавеза обавјештавања, обавијестити комшије који могу бити изложени заношењу средстава за заштиту биља,

ђ) уколико обавеза обавјештавања није прописана рјешењем о регистрацији, на захтјев комшије дати информације о трговачком називу примјењеног средстава за заштиту биља, начину и датуму третирања и

е) у случају несреће у којој је угрожено здравље људи, животиња или животна средина, поступити у складу с упутством на етикети, односно безбједносном листу, а о несрећи одмах обавијестити надлежну здравствену установу.

(2) Ако корисник током или након третирања уочи опасност или нежељено дјеловање средства за заштиту биља или остатака средстава за заштиту биља на здравље људи, животиња, животну средину, третиране гајене биљке или гајене биљке које слиједе у плодореду, дужан је да о томе одмах обавијести надлежни орган јединице локалне самоуправе који о томе обавјештава Министарство, а Министарство Управу Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља (у даљем тексту: Управа).

Члан 7.

(1) Посебне дужности корисника у погледу правилне употребе средстава за заштиту биља односе се на спречавање занашења тих средстава.

(2) Приликом примјене средства за заштиту биља корисник мора спријечити изложеност људи, животиња, птица и водених организама средствима за заштиту биља и употребити најбољу методу третирања у складу са начелима добре пољопривредне праксе, интегралне заштите биља и заштите животне средине.

(3) Корисник је дужан да користи уређаје за примјену средстава за заштиту биља са смањеним занашењем приликом примјене средства за заштиту биља у високим засадима као што су неки воћњаци и виногради.

(4) Третирање, односно примјена средстава на земљиштима или гајеним биљкама које граниче са вртићима, школама, спортским објектима, медицинским центрима и старачким домовима захтијева посебну пажњу, укључујући и привремени прекид третирања, ако је то потребно.

Члан 8.

(1) Посебне дужности корисника у погледу правилне употребе средстава за заштиту биља односе се и на заштиту пчела.

(2) Да би се омогућила заштита пчела, средства за заштиту биља могу се примјењивати ако:

а) у вријеме цвјетања пољопривредних култура корисник најмање 48 часова прије третирања контактним средством за заштиту биља, опасним за пчеле, обавијести пчеларе или најближе удружење пчелара, уколико му пчелар није познат,

б) обавијест из става 2. тачка а) овог члана садржи датум и тачно вријеме третирања, трговачки назив средства за заштиту биља, назив корисника средства за заштиту биља и податке о мјесту третирања и

в) су у тренутку третирања средствима за заштиту биља, која су опасна за пчеле, у фази цвјетања у вишегодишњим засадима корови и траве покошени или на другачији начин заштићени да средства не дођу у додир с њима.

(3) У вријеме цвјетања гајених биљака није дозвољена примјена системичних средстава опасних за пчеле.

(4) Примјена контактних средстава, опасних за пчеле, у вријеме цвјетања гајених биљака је допуштена само у ноћним часовима, и то почев од два сата након заласка до два сата прије изласка сунца.

Члан 9.

(1) Посебне дужности у погледу правилне употребе средстава за заштиту биља такође се односе и на употребу тих средстава у близини вода.

(2) Ради заштите подземних вода корисник је дужан да поштује ограничења примјене средстава на одређеним земљиштима, у складу са упутствима, упозорењима и обавјештењем на етикети, а такође је дужан да поштује забране и ограничења употребе средстава у одређеним подручјима у складу с прописима који уређују заштиту вода.

(3) Није дозвољено третирање, припрема средства и прање уређаја за апликацију средстава у близини извора вода, водотокова, бунара, језера, других површинских и подземних вода, те објеката за снабдијевање пијаћом водом.

(4) Није дозвољено просипати остатке средстава у изворе вода, водотоке, канале, бунаре, језера, мора и друге површинске и подземне воде.

(5) Приликом третирања површина које су у близини површинских и подземних вода мора се поштовати заштитни појас, у складу са прописима који уређују заштиту вода, упутством за употребу и ознакама на етикети.

Члан 10.

(1) При третирању и употреби сјемена морају се примјењивати начела добре пољопривредне праксе.

(2) Сјеме се може третирати средством за заштиту биља само у професионалним уређајима за третирање сјемена.

(3) Сјеме може бити третирано само средством за заштиту биља које садржи активну материју која је дозвољена за употребу у Босни и Херцеговини. Дорађено сјеме које је третирано средством за заштиту биља не смије се поново третирати истим или другим средством за заштиту биља.

(4) Приликом руковања третираним сјеменом пакованим у цакове мора се поступати на начин који омогућава спречавање механичког оштећења сјемена и амбалаже, као и испуштање прашине или просипање третираног сјемена.

(5) Празни цакови у којима је било паковано третирано сјеме морају бити одложени у складу са прописима који уређују опасни отпад.

(6) Неискоришћено третирано сјеме мора бити одложено до сљедеће сјетве, заједно са етикетом, у добро затвореној амбалажи и одвојено од других нетретираних сјемена или одложено у складу са прописима који уређују опасни отпад.

(7) Прије сјетве третираног сјемена мора се пажљиво прочитати упозорење и обавјештење са етикете о личној заштити, заштити животиња и животне средине, те обавити сјетву на досљедан начин, и то технички исправним уређајима.

(8) Уколико се сјеме третира средством за заштиту биља опасним за птице, морају се користити одговарајуће сијачице да би се обезбједио висок ниво инкорпорације у земљиште, смањило расипање сјемена и испуштање прашине, а просуто сјеме мора се скупити и уклонити.

Члан 11.

(1) Након употребе средства за заштиту биља, са празном амбалажом се мора поступати у складу с упутством на етикети.

(2) Са празном амбалажом и остацима средстава за заштиту биља, те отпадом који је онечишћен средствима за заштиту биља, а настао је при санацији незгода, као и средствима за заштиту биља којим је престало важење регистрације или је истекао рок употребе на декларацији мора се поступати у складу са прописима који уређују опасни отпад.

Члан 12.

(1) Средства за заштиту биља морају се чувати у оригиналној амбалажи, одвојено од хране и хране за животиње, те других предмета опште употребе, изван домашаја дјете, уз одређене услове у погледу температуре, влаге и свјетлости и у складу са другим условима наведеним на етикети.

(2) Корисник не смије посједовати, односно чувати средства за заштиту биља која нису регистрована у Босни и Херцеговини, односно није дозвољена њихова употреба због престанка важења рјешења о регистрацији или забране њихове употребе.

Члан 13.

Основна начела интегралне заштите биља која је корисник дужан да поштује су:

а) превенција штетних организама и/или њихово сузбијање које се постиже и надопуњава сљедећим мјерама:

1) плодоредом,

2) примјеном одговарајућих агротехничких мјера,

3) примјеном, гдје је могуће, отпорних/толерантних сорти и стандардног и сертификованог сјемена и садног материјала,

4) примјеном уравнотеженог и избалансираног ђубрива, калцификације, наводњавања, орошавања, као и дренаже,

5) спречавањем ширења штетних организама,
 6) одржавањем хигијене машина и опреме,
 7) заштитом и унапређењем коришћења корисних организама, те коришћење еколошке инфраструктуре унутар и изван мјеста производње;

б) обавезно праћење штетних организама одговарајућим методама и другим програмима. Такав одговарајући програм укључује посматрање на терену, као и примјену доступних службених стручних упозорења, система прогнозе и раног дијагностиковања, кад је то примјенљиво, као и коришћење стручних савјета од професионално квалификоване савјетодавне службе;

в) обавезно доношење одлуке о примјени мјера сузбијања на основу резултата добијених праћењем штетног организма. Битни параметри приликом доношења одлуке морају бити јасни и научно засновани прагови штетности. Прије третирања, корисник је дужан узети у обзир прагове штетности за дати регион, одређену област, узгајану биљку и посебне климатске услове;

г) обавезно давање предности одрживим биолошким, физичким и другим нехемијским методама у односу на хемијске методе, уколико дају задовољавајуће резултате у сузбијању штетних организама;

д) средство за заштиту биља одабрано за примјену мора имати што ужи спектар дјеловања и најмање нежељене ефекте на здравље људи, нециљане организме и животну средину;

ђ) одржавање употребе средстава за заштиту биља и других облика заштите на најмањем потребном нивоу, нпр. смањењем дозе, смањеном учесталости примјене или дјелимичном примјеном, притом водећи рачуна да је ниво ризика у вегетацији прихватљив и не повећава ризик за развој отпорности на популације штетних организама;

е) обавезна примјена расположивих метода против појаве отпорности с циљем одржања дјелотворности средстава за заштиту биља уколико постоји ризик од настајања отпорности према мјерама за заштиту биља и када величина популације штетних организама захтијева поновну примјену средстава за заштиту биља на гајеним биљкама. То може укључити употребу више средстава за заштиту биља са различитим начином дјеловања и

ж) обавезно праћење ефикасности примјењених мјера заштите биља на основу евиденције о употреби средстава за заштиту биља и праћења штетних организама.

Члан 14.

(1) Корисник је дужан да води евиденцију о употреби средстава за заштиту биља на отвореном, затвореном и у заштићеном простору.

(2) Податке у евиденцију уписује корисник средстава за заштиту биља, односно лице које је обавило третирање, а евиденцију чува правно или физичко лице код кога је обављено третирање.

(3) Евиденција се води по парцелама или врстама гајених биљака на Обрасцу 3, који се налази у Правилнику о садржини и начину вођења евиденције о средствима за заштиту биља и обрасцу евиденције ("Службени гласник Републике Српске", број 8/13).

(4) Ако произвођач узгаја исту врсту гајених биљака на више парцела које чине јединствену цјелину и граниче једна са другом, евиденција за такве парцеле може се водити на истом обрасцу.

(5) Ако се третирање спроводи у затвореном или заштићеном простору или објекту, евиденција се води за сваки објекат или непољопривредну површину посебно.

(6) Евиденција из става 1. овог члана мора се чувати најмање три године и дати на увид надлежном пољопривредном и фитосанитарном инспектору, односно доставити Министарству или Управи на њихов захтјев или захтјев друге заинтересоване стране.

Члан 15.

(1) Корисник је дужан да похађа Програм обуке за стручно оспособљавање корисника (у даљем тексту: обу-

ка), који обухвата основну и напредну обуку, а сврха обуке је подизање свијести корисника о потенцијалним ризицима средстава за заштиту биља на здравље људи и животну средину и упознавање са одговарајућим мјерама за смањење тих ризика приликом употребе средстава за заштиту биља.

(2) Обука за кориснике састоји се од курса и писменог стручног испита за кориснике. Курс траје најмање 15 школских часова за основну, односно осам школских часова за напредну обуку.

(3) Министарство, у сарадњи са Управом, одредиће јединствени програм за основну и напредну обуку корисника, која се састоји од теоријског и практичног дијела. Програм те обуке обухвата и садржаје обуке прописане Правилником о условима и начину полагања стручног испита за рад у пољопривредној апотеци.

(4) Министарство ће, у сарадњи с Управом, одредити јединствени основни материјал за програм обуке из става 3. овог члана.

(5) Обуку за кориснике спроводи установа која је овлашћена за вршење обуке одговорних стручних лица (у даљем тексту: вршилац обуке) у складу са Правилником о условима и начину полагања стручног испита за рад у пољопривредној апотеци.

(6) Осим услова прописаних у ставу 5. овог члана, за вршиоца обуке може бити овлашћена и установа која је регистрована за дјелатност средњег образовања и која има или може обезбиједити најмање три предавача који имају најмање завршен пољопривредни факултет одговарајућег студијског програма, први циклус, 240 ECTS бодова или еквивалент.

(7) Вршилац обуке за кориснике мора обезбиједити штампане материјале за учеснике и списак испитних питања за проверу знања из садржаја обуке за кориснике.

(8) Вршилац обуке за кориснике мора организовати обуку најмање два пута годишње са испитним роком. О организовању обуке за кориснике вршилац обуке за кориснике мора обавијестити заинтересовану јавност најмање 30 дана прије почетка обуке.

(9) Министарство организује обуку за кориснике и утврђује максимално дозвољену цијену по учеснику.

Члан 16.

(1) Корисник се пријављује за обуку, као и проверу знања, код овлашћеног вршиоца обуке најмање 15 дана прије почетка обуке или провере знања.

(2) Стручни испит за корисника полаже се писмено из наставних садржаја наведених у Програму стручног оспособљавања за кориснике, најкасније у року од 60 дана од завршетка обуке.

(3) Општи успјех кандидата на стручном испиту за корисника оцјењује се оцјеном: "положио" или "није положио".

Члан 17.

(1) Након завршетка обуке и положеног испита, корисник од вршиоца обуке добија Цертификат о стеченом знању из области средстава за заштиту биља (у даљем тексту: Цертификат).

(2) Цертификат има облик картице на дводијелном обрасцу на формату папира А5, који се налази у Прилогу овог правилника и чини његов саставни дио. Рубови картице у обрасцу су перфорирани, тако да се након штампања могу лако одвојити од обрасца. Учеснику обуке додјељује се дио обрасца на којем је картица са одштампаним Цертификатом, а вршилац обуке задржава и архивира горњи дио обрасца.

(3) Цертификат важи пет година од датума издавања, након чега кандидат мора похађати напредну обуку у скраћеном облику, с тежиштем на најновија сазнања у области средстава за заштиту биља и проћи проверу знања.

(4) Кандидат којем је истекло важење Цертификата дужан је вршиоцу обуке, најмање три мјесеца прије дана истека важења, поднијети захтјев за похађање обуке из става 3. овог члана, након чега ће му се издати нови цертификат.

(5) На Цертификату нису дозвољене било какве измјене, допуне или брисање података.

(6) Сертификат је непреносив и може га користити само власник.

(7) У случају губљења, крађе и уништења Сертификата или промјене личних података власник о томе писмено обавјештава вршиоца обуке који је издао Сертификат. Вршилац обуке на основу обавјештења поништава стари и издаје нови сертификат. Трошкове издавања новог сертификата плаћа власник.

Члан 18.

(1) Вршилац обуке води евиденцију о положеним стручним испитима за кориснике и издатим сертификатима.

(2) Вршилац обуке мора најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину доставити годишњи извјештај о спровођењу оспособљавања за кориснике и предвиђени план обуке за текућу годину Министарству и Управи, која води централну евиденцију података.

Члан 19.

(1) Одредбе о интегралној заштити биља из члана 13. овог правилника примјењују се од 1. јануара 2016. године.

(2) Корисник је дужан имати Сертификат из члана 17. овог правилника најкасније до 1. јануара 2018. године.

(3) Јединствени програм за обуку корисника из члана 15. став 3. овог правилника и јединствени основни материјал за обуку из члана 15. став 4. одредиће се најкасније у року од двије године од ступања на снагу овог правилника.

Члан 20.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 12.01-11809/13
11. октобра 2013. године
Бања Лука

Министар,
Др **Стево Мирјанић**, с.р.

Прилог

ЦЕРТИФИКАТ О СТЕЧЕНОМ ЗНАЊУ ИЗ ОБЛАСТИ СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА

Но 000000

Вршилац обуке: _____

Мјесто, датум издавања сертификата: _____

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ: _____

ДАТУМ И МЈЕСТО РОЂЕЊА: _____

МЈЕСТО ПРЕБИВАЛИШТА: _____

ОБРАЗОВАЊЕ: _____

Сертификат важи до: _____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.	_____ (вршилац обуке) На основу члана 17. Правилника о начелима добре пољопривредне праксе, интегралне заштите биља и дужностима корисника (“Службени гласник Републике Српске”, број _____) издаје се: ЦЕРТИФИКАТ О СТЕЧЕНОМ ЗНАЊУ ИЗ ОБЛАСТИ СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА ЗА КОРИСНИКЕ М. П.
Сертификат важи до: _____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.	_____ мјесто и датум издавања сертификата
Сертификат важи до: _____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.	_____ потпис вршиоца обуке (серијски број сертификата)

Фотографија са печатом _____ М. П. _____ Потпис	Сертификат важи до: _____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.
_____ Име и презиме кандидата	Сертификат важи до: _____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.
_____ Мјесто и датум рођења	Сертификат важи до: _____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.
_____ Мјесто пребивалишта	_____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.
_____ Образовање	_____ _____ (потпис вршиоца обуке) М. П.